

Cardiologie

Inbrengen van een pacemaker

Pacemakerimplantatie

Contactgegevens ziekenhuizen van Alrijne

Leiden

Houtlaan 55
2334 CK Leiden
071 582 8282

Leiderdorp

Simon Smitweg 1
2353 GA Leiderdorp
071 582 8282

Alphen aan den Rijn

Meteoorlaan 4
2402 WC Alphen aan den Rijn
071 582 8282

U krijgt een pacemaker. In deze folder staat informatie over deze behandeling.

Het kan zijn dat u deze behandeling krijgt terwijl u op de afdeling Cardiologie bent opgenomen. Of u wordt voor de behandeling opgenomen op de afdeling Cardiologie. U krijgt dan een brief waarin staat wanneer en hoe laat u moet komen en waar u zich moet melden.

Ook staat in de brief informatie over eventuele andere onderzoeken en informatie over medicijnen.

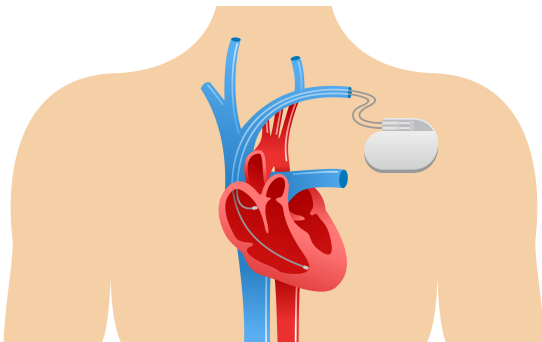
In het kort

- Een pacemaker geeft het hart een seintje als dat nodig is.
- De behandeling vindt plaats in de hartkatheterisatie-kamer. We gebruiken röntgenstralen.
- De pacemaker komt onder de huid onder het sleutelbeen. Deze plek wordt verdoofd.
- De behandeling duurt ongeveer 1 uur.
- Na de behandeling moet u nog 2 uur in bed blijven.
- Weer thuis: volg de leefregels goed op.
- Problemen? Lees de informatie in deze folder en/of bel met de afdeling Cardiologie.

Waarom krijgt u deze behandeling?

Een pacemaker is een apparaatje dat het hartritme bewaakt. Als uw hart te traag of onregelmatig klopt, dan geeft de pacemaker het hart een seintje.

Er zijn verschillende soorten pacemakers. De cardioloog bepaalt welke pacemaker u krijgt.

Vorbereiding

- Bent u onder controle bij de trombosedienst? Dan volgt u de instructies in de bijgevoegde brief.
- Het kan zijn dat er eerst een foto van de borstkas (= X-thorax) wordt gemaakt. Ook kan het zijn dat er bloed wordt geprikt. In de brief die u heeft gekregen, staat informatie hierover.
- Een paar dagen voor de behandeling heeft u een belafpraak met de hartfunctie-laborant. Zij vertelt u wat er tijdens de behandeling gaat gebeuren.

Dag van de behandeling

- Op de dag van de behandeling mag u 's ochtends een beschuit of een boterham eten en een kopje koffie of thee drinken.
- Op de afgesproken tijd verwachten wij u in Alrijne in Leiderdorp op de afdeling Cardiologie (A3), derde etage, routenummer 340.
- Neem uw medicijnlijst mee naar het ziekenhuis. Laat sieraden thuis. Nagels mogen niet gelakt zijn.
- Vlak voor het onderzoek krijgt u van ons een operatiejasje aan. U kunt uw eigen onderbroek en

(schone) sokken aanhouden.

- U krijgt een infuusnaald in uw hand of arm. Zo kunnen wij u medicijnen geven.

De behandeling

- De behandeling vindt plaats in de hartkatheterisatie-kamer. Bij het onderzoek gebruiken we röntgenstralen.
- Tijdens de behandeling kunt u vragen stellen of laten weten als u klachten heeft, bijvoorbeeld als u zich niet lekker voelt.
- U gaat in uw bed naar de katheterisatiekamer. U gaat op de behandeltafel liggen.
- Het operatiejasje wordt weggehaald op de plek waar de pacemaker komt. Daarna krijgt u plakkers op uw armen en benen om uw hartritme te bewaken tijdens het onderzoek. U krijgt een laken tegen de kou.
- U krijgt tijdens de behandeling een operatiemuts op en een mondneusmasker op. Dit is om ontstekingen (= infectie) te voorkomen.
- De huid waaronder de pacemaker komt te liggen, wordt schoongemaakt met roze vloeistof (chloorhexidine).
- Daarna krijgt u een blauwe doek over u heen. Het blauwe doek komt als een tent boven uw hoofd te hangen.
- De pacemaker komt onder het sleutelbeen. De cardioloog verdooft de plek waar de pacemaker komt. Daarna maakt hij/zij een snee in de huid. Daarna schuift de cardioloog de pacemakerdraad via een ader naar de goede plek in het hart. U kunt dan u wat overslagen voelen.
- Zodra de draad in het hart ligt, controleert de pacemaker-technicus of de draad werkt (= doormeten). Als de draad goed werkt, wordt hij aan de pacemaker vastgemaakt. Daarna maakt de cardioloog ruimte (=pocket) onder de huid om hier de pacemaker te plaatsen. Hierna wordt de wond gehecht en dicht gelijmd.
- Hierna leggen wij u weer in uw bed en gaat u terug naar uw kamer.

Hoe lang duurt de behandeling?

De behandeling duurt meestal 1 uur. U bent ongeveer 1,5 uur van de afdeling af.

Na de behandeling

Als u weer terug bent op de afdeling moet u 2 uur in bed blijven liggen. Als u daarna geen klachten heeft, mag u weer uit bed.

De verpleegkundige controleert de pacemakerwond. De gelijmde wond moet minimaal 3 dagen droog blijven.

De dag na de implantatie wordt er een foto van de borstkas gemaakt. Ook meet de pacemakertechnicus de pacemaker door. Als alles goed is, mag u hierna naar huis.

Weer thuis

Het is belangrijk dat u erop let dat het goed gaat met de wond.

Bel met de polikliniek Cardiologie als:

- het wondgebied rood of dik wordt,
- uw temperatuur hoger is dan 38 °C,
- en/of als u andere klachten heeft die door de behandeling kunnen komen.

Wond controle

Wij vragen u om 7-10 dagen na de implantatie een foto van de wond te maken. Stuur deze foto met uw naam en geboortedatum via de mail naar polikliniekcardiologie@alrijne.nl

Als wij op de foto zien dat iets niet goed is, dan nemen we contact op met u.

Leefregels na een pacemakerimplantatie

- Na de implantatie mag de wond minstens 3 dagen niet nat worden.
- Elektrische apparaten thuis (oven, magnetron enz.) hebben geen invloed op de werking van de pacemaker.
- U kunt gewoon door controle-poortjes (winkels/douane) lopen. Maar blijft niet tussen de poortjes staan. Gaat op reis, neem dan uw pacemaker-pas mee.
- U kunt uw mobiele telefoon gewoon gebruiken. **Let op:** doe de mobiele telefoon niet in het borstzakje aan de kant waar de pacemaker zit. En houd tijdens het bellen de telefoon aan de andere kant.

Let op met bewegen

- De eerste 6 weken moet u de arm aan de kant waar de pacemaker zit wel blijven bewegen, maar doe de arm niet hoger dan uw schouder. Ga met uw arm niet verder naar achteren dan 20 cm.
- Kleding aantrekken: steek eerst de arm van de pacemakerkant in de mouw. Dit omdat het 6 weken duurt voordat de pacemakerdraden in de hartwand vastgroeien. En ook de wond binnenin heeft tijd nodig om te genezen.
- Wees dus de eerste 6 weken extra voorzichtig bij tillen, rekken, strekken en als u dingen doet waarbij u kracht nodig heeft. Doe geen knellende kleding aan. Ook korsetten en bretels kunnen de wond irriteren. Ook een bh-bandje kan vervelend aanvoelen.
- U mag in deze eerste 6 weken niet fietsen, autorijden, tennissen etc.. Wandelen mag wel.
- U mag de eerste 3 maanden niet zwemmen.
- Of u weer kunt gaan werken, hangt af van het soort werk dat u doet. Houdt u rekening met de genoemde dingen die bij bovenstaande punten staan. Heeft u licht lichamelijk of zittend werk? Dan kunt u na 1 week weer gaan werken.

Bij gebruik van smartwatch of bloeddrukmeter kan het zo zijn dat een verkeerde hartfrequentie waarde wordt weergegeven. Als u verder geen klachten heeft, kunt u ervanuit gaan dat pacemaker normaal werkt.

Controle

Wij sturen u per post een pacemaker pas. Dit kan 2-8 weken duren. Op deze pacemakerpas staan uw gegevens en de gegevens van de pacemaker en de draden.

Dit is belangrijke informatie. De gegevens staan in een landelijk systeem. Zorg ervoor dat u deze pas altijd bij u heeft!

Problemen (complicaties)

Een ingreep/operatie heeft altijd risico's. Problemen waarvan u last kunt krijgen zijn:

Bloeduitstorting

Tijdens de behandeling kan een bloedvaatje worden geraakt. Er kan dan een blauwe plek ontstaan.

Ontsteking van de wond (wondinfectie)

Bel de polikliniek Cardiologie als

- de wond meer pijn gaat doen of ineens pijn doet;
- als de wond rood wordt, dik wordt en als er pus uit komt.

Dan kan de wond ontstoken zijn.

Ook na maanden tot jaren kan de huid blauw of bruin verkleuren, dun, gespannen en pijnlijk aanvoelen. U moet dat melden bij de cardioloog. Dit kan een ontsteking zijn.

Koorts

De eerste dagen na de ingreep kunt u verhoging krijgen. Hierna moet de temperatuur weer normaal worden.

Wordt uw temperatuur hoger dan 38 °C ? Bel dan meteen met de polikliniek Cardiologie.

Pijn

U kunt medicijnen slikken tegen de pijn. Wij adviseren paracetamol tabletten 3 tot 4 keer per dag 1000 mg (= 2 tabletten van 500 mg). Heeft u na 3 dagen nog steeds pijn of wordt de pijn erger? Belt u dan met de polikliniek Cardiologie of met de verpleegafdeling.

Krijgt u pijn op een andere plek in de borstkas, of wordt u kortademig, bel dan meteen met de polikliniek Cardiologie telefoonnummer 071 582 8043 of met de Eerste Hart Hulp (buiten kantooruren, telefoonnummer 071 582 8075).

De hik

Soms ligt de pacemakerdraad tegen het middenrif aan. Dan kunt u de hik krijgen. Bel dan met de polikliniek Cardiologie. We kunnen dan proberen dit te verhelpen.

Loslaten van de pacemakerdraad

In de eerste 6 weken na de behandeling kan de draad van zijn plaats loslaten.

De kans dat u last krijgt van de complicaties die hieronder staan is minder dan 1%:

Klaplong

Bij het aanprikken van een bloedvat (ader) onder het sleutelbeen, kan per ongeluk het longvlies worden geraakt. Hierdoor kan een klaplong ontstaan.

Tamponade

Als de pacemakerdraad in de hartkamer worden gelegd, kan de pacemakerdraad per ongeluk door de hartkamerwand heen prikken. Hierdoor komt er bloed in het hartzakje.

Andere informatie

- Seks: Als u met uw pacemaker 2 verdiepingen de trap kunt oplopen, kunt u seks hebben.
- Sterke elektromagnetische velden kunnen de pacemaker storen. Als u weggaat van het veld, gaat de pacemaker weer normaal functioneren. Elektromagnetische velden die sterk genoeg zijn om de pacemaker te beïnvloeden, zijn meestal alleen in industriële omgevingen.
- Elektrisch gereedschap kan trillen. Daardoor kan het de aansluiting van de elektroden van de pacemaker beschadigen. Afhankelijk van het apparaat adviseren wij u 15 tot 30 centimeter afstand te houden.
- Heeft u een afspraak met een medisch specialist of met de tandarts? Vertel dan dat u een pacemaker heeft. Er zijn bepaalde onderzoeken of behandelingen die u beter niet kunt laten doen. Of u moet maatregelen nemen om problemen te voorkomen. Twijfelt u? Vraag de dan of de medisch specialist of tandarts belt met de polikliniek Cardiologie.

Tot slot

Wat neemt u mee?

- uw (geldige) identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart, rijbewijs);
- uw medicatie-overzicht. Dat is een lijst met de medicijnen die u nu gebruikt. U haalt deze lijst bij uw apotheek.

Heeft u een andere zorgverzekering of een andere huisarts? Of bent u verhuisd? Geef dit dan door. Dat kan bij de registratiebalie in de hal van het ziekenhuis.

Zorgt u ervoor dat u op tijd bent voor uw afspraak? Kunt u onverwacht niet komen? Geeft u dit dan zo snel mogelijk aan ons door. Dan maken we een nieuwe afspraak met u.

Meer informatie

Voor meer informatie verwijzen wij u naar de brochure Pacemaker van de Nederlandse Hartstichting. Deze brochure kunt u bestellen of downloaden via de website: www.hartstichting.nl

Bereikbaarheid afdeling Cardiologie

Polikliniek Cardiologie

Leiden: routenummer 42

Leiderdorp: routenummer 105

Alphen aan den Rijn: routenummer 50

Telefoonnummer polikliniek Cardiologie (alle locaties): 071 582 8043

Bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 08.30 - 12.00 uur en van 13.30 - 15.30 uur.

- Verpleegafdeling Cardiologie A3, locatie Leiderdorp (330): 071 582 8076
- Afdeling Hartbewaking (CCU), locatie Leiderdorp (370): 071 582 8075
- Afdeling Eerste Hart Hulp (EHH), locatie Leiderdorp (370): 071 582 8075